

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Економічний факультет

Кафедра статистики, обліку та економічної інформатики

СТАТИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

спеціальність 051 Економіка

071 Облік та оподаткування

Дніпро – 2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Вітка Наталія Євгенівна, к.е.н., доцент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики

Бесчастна Дар'я Олександрівна, викладач кафедри статистики, обліку та економічної інформатики

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки спеціальності 051 Економіка

071 Облік та оподаткування

Протокол від “__” _____ 2017 року № __

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність є одним із основних напрямків економічної діяльності держави, підприємств, установ, яка тісно пов'язана із розвитком зовнішньої торгівлі товарами і послугами, іноземного інвестування, рухом капіталу в цілому, формування міжнародних зв'язків, що значно підвищує роль зовнішньоекономічної сфери як на макро-, так і на мікроекономічному рівні. Окремо широко застосовуються поняття міждержавних порівнянь та уніфікації умов торгівлі із застосування міжнародних класифікаторів.

Мета: надання знань з теорії та практики організації статистики зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання:

- вивчити основні показники для оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- вивчити основні міжнародні класифікації, що використовуються в статистиці зовнішньо – економічної діяльності;
- вивчити основні методи прогнозування показників зовнішньоекономічної діяльності;
- аналізувати та формалізувати вхідну статистичну інформацію зовнішньоекономічної діяльності;
- вивчити організацію статистичної роботи зовнішньо економічної діяльності;
- підготувати документи для статистичного спостереження зовнішньої торгівлі;
- розробити макети таблиць та блок–схеми для комп'ютерного оброблення статистичної інформації зовнішньоекономічної діяльності;
- набути навичок з побудови моделі та верифікації прогнозних оцінок зовнішньоекономічної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни фахівець:

повинен знати:

- сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід науковців з організації статистичного спостереження зовнішньоекономічною діяльністю підприємств галузі;

- методи побудови узагальнюючої оцінки стану зовнішньоекономічної діяльності підприємств;

- методи економіко–математичного прогнозування процесів зовнішньоекономічної діяльності підприємств;

- сучасну систему обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств;

повинен вміти:

- узагальнювати систему статистичних показників для складання звітності щодо зовнішньоекономічної діяльності;

- підготовлювати зведену інформацію, для надання вищим органам управління;

- використовувати методи та технології оброблення статистичних даних зовнішньоекономічної діяльності;

- забезпечувати достовірність, об'єктивність, стабільність надходження статистичної інформації зовнішньоекономічної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «СТАТИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» базується на таких дисциплінах як статистика, міжнародна економіка, економічна статистика, макроекономіка.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1 Міжнародні класифікації

Тема 1. Предмет і організація статистики зовнішньоекономічної діяльності

Предмет статистики зовнішньоекономічної діяльності. Основні етапи розвитку міжнародної статистики.

Сучасний стан глобальної статистичної системи.

Міжнародні економіко-статистичні стандарти.

Критичні проблеми економічної статистики.

Роль статистики в формуванні інформаційної інфраструктури світової економіки.

Тема 2. Міжнародні класифікації і реєстри

Міжнародні класифікації видів економічної діяльності.

Міжнародні класифікації продукції.

Міжнародні функціональні класифікації (витрат за Міжнародний досвід побудови системи статистичних реєстрів, цілями).

Міжнародні класифікації занять, професій і освіти.

Тема 3. Міжнародна система національних рахунків

Етапи розвитку міжнародної системи національних рахунків.

Загальна характеристика СНР ООН-1993.

Інтегровані економічні рахунки та їх компоненти.

Рахунки поточних операцій.

Рахунки нагромадження.

Баланси активів та пасивів. Рахунки операцій.

Тема 4. Статистика зовнішньоекономічної діяльності сільського і лісового господарства

Система показників і джерела інформації міжнародної статистики сільського господарства.

Міжнародні зіставлення продукції сільського господарства. Міжнародні

зіставлення продуктивності праці у сільському господарстві. Статистика лісового господарства.

Змістовний модуль2 **Методологічні основи міжнародних галузевих статистик**

Тема 5. Статистика зовнішньоекономічної діяльності промисловості

Система показників, джерела інформації й публікації міжнародної статистики промисловості.

Порівнюваність складу промисловості окремих країн.

Показники рівня промислового виробництва.

Міжнародні порівняння показників результатів промислового виробництва.

Міжнародні зіставлення показників продуктивності праці в промисловості.

Індекси промислового виробництва.

Тема 6. Статистика міжнародної торгівлі

Статистична оцінка імпорту та експорту.

Система показників міжнародної торгівлі.

Статистика міжнародної торгівлі товарами.

Статистика міжнародної торгівлі послугами.

Основні види цін, які застосовуються в міжнародній статистиці торгівлі.

Статистичні публікації ООН з міжнародної торгівлі.

Тема 7. Статистика зовнішньоекономічної діяльності фінансів

Джерела статистичної інформації міжнародних фінансових організацій.

Основи міжнародного стандарту в галузі статистики державних фінансів.

Загальна характеристика міжнародного стандарту з грошово-кредитної статистики. Фінансова статистика.

Статистика платіжного балансу. Показники світового ринку валют і цінних паперів.

Методи розрахунку валютних курсів. Статистичний аналіз інфляції у світовій економіці.

Тема 8. Методологічні основи проведення міжнародних зіставлень

Етапи проведення міжнародних зіставлень.

Вимоги щодо міжнародних зіставлень.

Показники, що використовуються в Програмі міжнародних зіставлень ООН.

Основні методи міжнародних зіставлень валового внутрішнього продукту.

Метод ЕКШ, Метод Гірі-Каміса, Методи Герарді і Уолша.

Статистична характеристика основних макроекономічних показників України в порівнянні з іншими країнами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамцова Т., Авер'янова Є., Богданов В., Василенко В., Діброва Н. Зовнішньоекономічна діяльність: Консультації. Роз'яснення спеціалістів міністерств та відомств. Нормативна база. Первинна документація: Практик. керівництво – Д. : ТОВ "Баланс–Клуб", 2006. – 175 с.
2. Алексеев В.В., Бабин Э.П., Бельчук А.И., Булатов А.С., Булатов Д.С., Виноградов В.В. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебник для студ., обучающихся по спец. "Финансы и кредит", "Мировая экономика", "Налоги и налогообложение" / Московский гос. ин-т международных отношений (ун-т) МИД РФ / А.С. Булатов (ред.), Н.Н. Ливенцев (ред.). – М. : Магистр, 2008. – 654 с.
3. Алексеева Т.І. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 252 с.
4. Багрова Л.В., Гетьман О.О., Власик В.С. Міжнародна економічна діяльність України: Навчальний посібник / За заг. ред. І.В. Багрової. – Київ: "Центр навчальної літератури", 2004. – 384 с.
5. Балабанов И.Т., Балабенков А.П. Внешнеэкономические связи: Уч. пос. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 512 с.
6. Батченко Л.В., Дроздова Г. М., Дятлова В. В., Ткаченко О. Г., Семенова Т. В. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика сучасного менеджменту / Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк : Норд-Прес, 2005. – 244 с.
7. Бовтрук Ю.А. Вступ до спеціальності "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності": навч. посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2007. – 153 с.
8. Бугаев В., Веклич О.О., Чубукова О.Ю., Козаченко В.М., Костевич Н.О., Романенко О.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / В.В. Бугає (ред.). – К. : ППВМБ, 2008. – 111 с.
9. Бураковський І Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 2000. – 256 с.
10. Вавилова Е.В., Бородулина Л.П. Международная торговля, 2006. – 287 с.
11. Вергун В.А., Кредісов А.І., Березовенко СМ., Голубій І.С, Мазуренко В.П. Міжнародний бізнес: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / В. А. Вергун (наук.ред.). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2007. – 500 с.
12. Воронкова О.Н., Пузакова ЕЛ. Внешнеэкономическая деятельность: организация и управление: учеб. пособие. – М. : Экономиста, 2007. – 495 с.
13. ВЭД й международный маркетинг / Новицкий В.Е. – К., 1994. – 318 с.
14. Гармонизация законодательства Украины и международная интеграция: внешнеэкономическая деятельность: сб. науч. тр. / НАЛ Украины; Институт экономико-правовых исследований / В.К. Мамутов (отв.ред.). – Донецк : Юго-Восток, Лтд, 2007. – 378 с.

15. Тіл, Чарлз В.П. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку // Пер. з англ. – К.: Вид-во "Основи", 2001.– 856 с.
16. Дахно І.І. Міжнародна торгівля. – К.: МАУП, 2003. – 318 с.
17. Дідківський М.І Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник. – К. : Знання, 2006. – 462 с.
18. Дудчак В.І, Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310 с.
19. Ефремов В.В. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2006. – 80 с.
20. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньо- економічна діяльність: Термінологічний словник. – К. : Кондор, 2007. – 168 с.
21. Зеркалов ДВ. Внешнеэкономическая деятельность: энциклопедический словарь. – К. : Дакор ; КНТ, 2008. – 544 с.
22. Зовнішньоекономічна діяльність та митна справа: Збірник нормативних актів / Упорядник М.І. Камлик. – К: Атака, 2004. – 680 с.
23. Кизим Н.А., Зинченко В.А. Качество жизни населения и внешнеэкономическая деятельность предприятий: монография / Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины. – Х. : ИД "ИН-ЖЭК", 2009. – 184 с.
24. Моторин Р. Україна на ринках недорогоцінних металів (Статистичне дослідження) [Текст] / Р.М. Моторин, Т.М. Моторина // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2008. – №6 (41). – С.93-104.
25. Шлюсарчик Б. Міжнародна конкурентна позиція країни: досвід Польщі: [монографія] / Б. Шлюсарчик. – Д.: ДУЕП, 2004. – 324 с.
26. Михайлов В.С. Деякі методологічні питання побудови індексів зовнішньої торгівлі в Україні / В.Михайлов // Статистика України, 2004. – № 2. – С.21-23.
27. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посіб.] / В.Є. Ермаченко, С.В. Лібунська, О.Г. Маляревська [та ін.]. – Х.: ІНЖЕК, 2011. – 500 с.
28. Моторин Р.М. Міжнародна економічна статистика: [підручник] / Р.М. Моторин. – К.: КНЕУ, 2004. – 324 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.ukrstat.gov.ua - офіційний сайт Державної служби статистики України
2. www.bank.gov.ua - офіційний сайт Національного банку України

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «СТАТИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» залік.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- поточне опитування та робота в групах;
- тестування;
- формування аналітичних оглядів;
- захист кейсових завдань та підготовка презентацій;
- перевірка практичних завдань та есе.

Критерії успішності:

Оцінку – **зараховано (А)** виставляють студентам, які глибоко засвоїли програмний матеріал (90-100%), вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладають, у їх відповідях теорія й практика тісно пов'язані. При цьому студенти без складнощів дають відповідь при видозміненні завдання, творчо застосовують набуті знання, правильно обґрунтовують прийняті рішення, виявляють навички системного підходу до вирішення поставлених завдань. Письмові роботи оформляють повністю до вимог державного стандарту.

Оцінку – **зараховано (В, С)** виставляють студентам, які твердо знають програмний матеріал значно вище середнього рівня (74-89%), грамотно і по суті його викладають, не допускають істотних неточностей у відповідях на запитання, виявляють аналітичні здібності при виконанні завдань, володіють необхідними навичками їх виконання. Письмові роботи оформляють із незначними відхиленнями від вимог державного стандарту.

Оцінку – **зараховано (D, E)** виставляють студентам, які викладають матеріал достатньо послідовно, однак виявляють знання тільки основного програмного матеріалу (60-73%), допускають окремі неточності, не досить правильні формулювання при викладі програмного матеріалу, одночасно володіють умінням виконання поставлених завдань. Письмові роботи оформляють в основному з вимогами державного стандарту.

Оцінку – **не зараховано (FX)** виставляють студентам, які не знають значної частини програмного матеріалу (0-59%), викладають його не послідовно, допускають істотні помилки, невпевнено, із великими утрудненнями виконують поставлені завдання. Письмові роботи подають із грубими порушеннями державного стандарту.